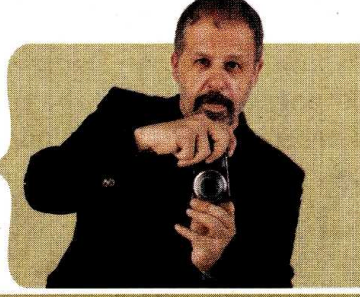

“Bahadır Baruter'in resimlerindeki insanlar, dehşetten faltası gibi olmuş gözleriyle dünyayı seyrediyorlar”

FATİH ÖZGÜVEN
fatih.ozguven@radikal.com.tr

Üçer dörder üreyenler...

Lemmingler insanoğlunun hayal gücünü kurcalayan bir kemirgen grubudur. Enlerini boylarını wikipedia'da bulabilirsiniz. **Onlar hakkında ilginç olan, toplu olarak intihar ettikleri efsanesidir ki insanları ilgilendiren de asıl budur.** Aslında konu bir yanlış anlamaymış. Lemmingler yoğun üreyen başka canlılar gibi ara sıra can havliyle başka yerlere göçerken, suda fevkalade yüzebildikleri halde, eğer su parçası yüzemeyecekleri kadar genişse kitleler halinde boğulabiliyor ya da uçurumlardan aşağı düşebiliyorlarmış. **('Lemmings' diye Chabrolesk bir Fransız filmi de vardır.)**

Lemürler ise Madagaskar'a özgü kocaman gözlü ve gözlerinin etrafında beyaz bir halka olan primatlar; adları 'hayalet' anlamına gelen 'lemure' kelimesinden geliyormuş. İnsanları fevkalade ilgilendiren korkutucu görünümlü zararsız canlı türlerinden bir diğeri.

Daha çok karikatürist olarak tanınan ama ressam kökenli olan Bahadır Baruter'in gelecek hafta Galeri x-ist'te açılacak **'Senin Ailen Bir Yalan Yavrum'** adlı sergisinde de lemür görünüşlü, koca gözlü insanoğullarının, akıllı lemminglerin tersine üreme hatalarını hâlâ düzeltmediklerini, üstelik hâlâ üremenin şaibeli sonuçlarından biri olan aileler halinde yaşadıklarını göreceğ, bunun korkutucu bir şey olduğunu izleme fırsatı bulacaksınız. İnsana özgü fantastik, uydurulmuş habitatlarda yaşamakla birlikte tabii ki primatlarla akraba olan insanoğlu bu resimlerde yemek odası, kutsal aile tablosu, banyo vs. gibi kimi gösterişli kimi daha az gösterişli ortamlarda resmedilmişler.

Babayla annenin başının arkasında ince bir hale bulunan bir **'kutsal aile tablosu'**nda çocuklar arasında ilk bakışta hemen fark edilmeyen bir maymun da var. İnsanoğlunun hayal gücü az-çok gelişmiş olan azınlığın olsa olsa maymunla akrabalığı keşfettiği ve bu keşiften dehşete düşenlerin bile olduğu düşünülürse, diğer primatlarla akrabalığımızdan, dolayısıyla onların **'davranışlarından'**

ne kadar büyülediğimizi kestirmek zor değil. Bahadır Baruter'in resimlerindeki bütün lemür-insanlar, dehşet ya da hayretten faltası gibi olmuş gözleriyle dünyayı seyrediyorlar. Aslında kendilerini seyreden insanlara hayret ve dehşetle bakıyorlar da denilebilir...

Gözlerindeki dehşetle karışık hüznü açıklamanın başka yolu yok gibi görünüyor. **Karikatüristle ressam arasındaki sınır çizgisi bazı ressamı ilgilendirmiştir;** genellikle insanın, dünyanın daha grotesk yanıyla ilgilenen ressamlar birinciye yakın durmuşlar gibi görünüyor. Bugün başlı başına bir özgürlük alanı olan çizgi roman, ille her örnekte olmasa da, bu eğilimin serbestçe dile getirildiği bir yer. Sinema da buradan yola çıkışla kendine özgü bir alan açtı epeydir. **Groteski seven Coen Kardeşler ya da Todd Solondz'un bir filminden çıktığımızda bir süreliğine etrafımızdaki herkesi, bütün dünyayı o filmdekiler gibi görürsünüz.** (Çizgi roman ve karikatürün açtığı yol sayesinde Bunuel, Polanski ya da Renoir gibi 'klasik grotesk'lere de yeni gözle bakmak mümkün, popüler kılma noktası belki her iki alanda da çalışan Fellini'dir.) Bahadır Baruter'in sergisinden de diyelim bir Tim Burton filmi hissi almak buna tersinden bir örnek.

Çizgilerinde bu alanda faaliyet gösteren herkesten çok groteskin peşinde koşan (akla gelen, ressamlığını merak ettiğim bir diğer isim de Kemal Aratan'dır) Baruter, belki de resimlerinde ille bir sekans mantığı kurmak zorunda olmamanın lüksünü de yaşıyor. Ressam olarak, bazı resimlerinde çizgi romanın eteklerinde duruyorsa, diğerlerinde de, özellikle portrelerinde, resmettiğinin içine iyice gömülmenin keyfini sürüyor. **'O Akşam Yemeği'** adlı büyük aile resmine nasıl mükemmelen dondurulmuş bir film karesi gibi (de) bakmak mümkünse, **'Anneler'** ve **'Babalar'** dizilerinin önünde de durup uzun uzun bakası geliyor sergi seyircisinin. Bunlardan bazılarındaki bakışları da kendileri de dalıp gitmiş yüzler artık bambaşka bir âlemdeler sanki.